

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí v B 20. júna 2007 v trestnej veci obžalovaného I B a, pre pokus trestného činu podvodu podľa § 8 ods. 1, § 250 ods. 1, ods. 5 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.), o odvolaniach krajského prokurátora v B a obžalovaného proti rozsudku Krajského súdu v B z 30. júna 2004, sp.zn. 1 T 18/2002, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/ zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. por.) napadnutý rozsudok Krajského súdu v B sa **z r u š u j e**.

Podľa § 259 ods. 1 Tr. por. sa vec vracia tomuto krajskému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Krajského súdu v B ako súdu prvého stupňa z 30. júna 2004, sp.zn. 1 T 18/02, obžalovaný Ing. F bol uznaný za vinného zo spáchania pokusu trestného činu podvodu podľa § 8 ods. 1, § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. v podstate na tom skutkovom základe, že

ako predseda predstavenstva akciovej spoločnosti (a.s.) B so sídlom v B (Česká republika) a tiež zároveň aj predseda predstavenstva organizačnej zložky tejto firmy v B

po tom, ako štátny podnik Z so sídlom v B 9. júna 2000 vypovedal mandátom zmluvou o vyhľadani investora uzavretú 11. marca 2000 medzi týmto podnikom ako mandantom a firmou B (organizačná zložka) ako mandátorom, v ktorej sa táto firma zastúpená

Ing. F B zaviazala mandantovi zabezpečiť úverové prostriedky sto miliónov slovenských korún (Sk) v sumách po dvadsaťpäť miliónoch SK, pričom prvá tranža mala byť poskytnutá 6 – 8 týždňov po podpise zmluvy a ďalšie v trojmesačných intervaloch až po celkovú dobu splatnosti dvanásť mesiacov;

návratnosť istiny s úrokmi bola zabezpečená mandátorom vystavenými 3 zmenkami (ev.č. BZ/ZVaK – oi na sumu 175 miliónov Sk, č. BT/ZVaK-02 na rovnakú sumu a č. BT/ZVaK-03 na sumu 50 miliónov Sk) splatnými 11. februára 2001;

využil okolnosť, že na zmenkách nebol vyznačený ich zabezpečovací charakter a tak išlo o zmenky obchodovateľné, po vypovedaní mandátnej zmluvy v úmysle obohatiť sa a spôsobiť tak škodu veľkého rozsahu uvedenému štátnemu podniku, odmietol tieto vydať alebo inak znehodnotiť po odpadnutí právneho dôvodu ich vystavenia, ba ich aj bez oprávnenia indosoval na firmu B (organizačná zložka v B) a 14. februára 2001 ich aj protestoval pre neplatenie, lebo iný právny dôvod pre protestovanie neexistoval, čím zabezpečil do budúcnosti práva iných prípadných majiteľov zmeniek, voči ktorým by bol v prípade uplatnenia zmeniek povinný platiť bez právneho dôvodu.

Krajský súd za to obžalovanému uložil trest odňatia slobody na sedem rokov, na výkon ktorého tohto podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradil do prvej nápravno výchovnej skupiny.

Proti rozsudku podali odvolania krajský prokurátor v B a obžalovaný.

Prokurátor poukázal na zmenu skutkových zistení rozsudkom (oproti obžalobe), teraz by sa javila aj možnosť právne kvalifikovať toto konanie ako prípravu na trestný čin podvodu; rozsudkom neboli konštatované aj ďalšie aktivity obžalovaného so zmenkami (mal ich ponúkať na predaj ďalším osobám,

resp. firmám), hoci tieto boli na hlavnom pojednávaní zistené a mali byť vyjadrené v enunuciáte rozsudkom

Prokurátor v odvolaní tiež vyslovil názor, že vzhľadom na okolnosti prípadu uložený trest odňatia slobody je neprimerane mierny.

Tento odvolateľ preto sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a sám vo veci v naznačených smeroch rozhodol.

Obžalovaný Ing. F v odvolaní v podstate namietal, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav (nebol vykonaný listinný dôkaz – stanovisko Ministerstva pôdohospodárstva – z ktorého by bolo možné vyvodiť, že štátny podnik nebol kompetentný uzavrieť mandátnu zmluvu a teda ju aj bez ďalšieho vypovedať); nekonštatoval, že od 14. februára 2001 (protestovanie) do 20. septembra 2001 (notárska zápisnica) neboli so zmenkami vykonané žiadne úkony v prospech tretích osôb, že pravé zmenky boli stále v jeho držbe.

Obžalovaný zároveň poukázal na to, že dôvodom vystavenia cudzích zmeniek bola snaha mandatára preukázať existenciu garančných nástrojov u mandanta k uzavretiu budúcej úverovej zmluvy, že nemal povinnosť zabezpečiť pre štátny podnik konkrétnu sumu financií, ale len jeho predstaviteľov kontaktovať s tretími osobami, ktoré by mali záujem poskytnúť tomuto úver, resp. štátny podnik mal možnosť proti plateniu zo zmeniek sa ubrániť právnymi prostriedkami.

Obžalovaný v súlade s jeho obhajobou teda sa domáhal zrušenia napadnutého rozsudku s tým, že žiadny delikt nespáchal.

Najvyšší súd ako súd odvolací v intenciách § 564 ods. 4 teraz účinného Trestného poriadku (zák. č. 301/2000 Z.z. v znení neskorších predpisov) konštatoval, že odvolania sú prípustné (§ 245 ods. 1 Tr. por.) a že nie je daný dôvod na rozhodnutie podľa § 253 ods. 1 a ods. 3 Tr. por.; v zmysle § 254 os. 1 Tr. por. preto preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku i správnosť

postupu konania, ktoré tomuto predchádzalo, prihliadajúc pritom aj na chyby odvolaniami nevytýkané, a tak zistil, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť.

Z vykonaného dokazovania vyplývajú nasledovné skutočnosti:

Mandátna zmluva medzi uvedeným štátnym podnikom ako mandantom a firmou B, organizačnou zložkou, ako mandatárom, bola uzavretá 11. februára 2000; za mandatára túto uzavrel jej podpísaním obžalovaný (ako vedúci organizačnej zložky), teda bol oprávnenou osobou.

V ten istý deň boli vystavené tri zmenky v celkovej hodnote štyristo miliónov Sk. Ich vystaviteľom bola firma B so sídlom v B, pričom za túto ich potvrdzovali podpismi obžalovaný a M; vystaviteľ bol zriaďovateľom svojej organizačnej zložky v Slovenskej republike.

Zmenečník (povinný plniť zo zmenky), teda uvedený štátny podnik, prijal – akceptoval – zmenky, čím sa zaviazal na plnenie z nich po ich predložení; majiteľom zmenky (remitend – komu sa má plniť) bola firma B.

Obžalovaný 17. februára 2000 predmetné zmenky dal do úschovy v Československej obchodnej banke.

Mandant 9. júna 2000 vypovedal mandátom zmluvu; písomnú výpoveď prevzal osobne obžalovaný v ten istý deň.

Výpoveď za mandanta podpísala B, ktorá podľa výpisu z obchodného registra bola vtedy štatutárnym orgánom mandanta a bola oprávnená v jeho mene robiť právne úkony.

Obžalovaný 16. októbra 2000 vybral zmenky z úschovy a tieto boli koncom októbra 2000 indosované (prevedené rukopisom) z a.s. B na jej organizačnú zložku. Rukopis podpísali obžalovaný a M ako predseda, resp. podpredseda predstavenstva uvedenej firmy, lebo za ňu museli konať aspoň dvaja štatutári.

M však v ďalšom konaní poprela pravosť jej podpisu na tomto rukopise; javí sa podozrenie, že tento podpis bol falšovaný.

K tomuto postupu je však potrebné dodať, že taká indosácia nemá právne účinky prevodu, lebo organizačná zložka firmy nemala právnu subjektivitu; právne úkony za organizačnú zložku robil jej vedúci (teda obžalovaný), ktorými zaväzuje priamo zriaďovateľa, teda a.s. B v B.

Vzhľadom na ustanovenie § 12 ods. 3 zák. č. 191/1950 Zb. (zákon zmenkový a šekový – ZZŠ) však taký prevod nemá právne následky prevodu, lebo „ak znie indovamont na majiteľa, platí za nevyplnený“. Pri absencii právnej subjektivity uvedenej organizačnej zložky došlo teda k prevodu zmeniek samého na seba (z a.s. B vlastne na ten istý subjekt).

Obžalovaný touto qvasi – prevod odôvodňoval znakom zosúladiť okolnosť, že mandatárom bola organizačná zložka firmy a vystaviteľom zmeniek firma samotná.

Toto tvrdenie obžalovaného sa nejaví ako logické; na druhej strane však záver napadnutého rozsudku, že zmenky bez oprávnenia indosovalo, taktiež nemá logický základ.

Obžalovaný ako predseda predstavenstva a.s. B v B bol oprávnený zmenky previesť; pritom podľa § 11 ZZŠ každú zmenku možno indosovať.

Zároveň je vhodné poznamenať, že falšovanie podpisu M na indosamente pritom nie je obsiahnuté v žalovanom skutku a nie je ani jednoznačne preukázané (vyplýva z jej tvrdenia).

Zmenky boli splatné 11. februára 2001, teda v nedeľu, a 14. februára 2001 ich obžalovaný protestoval u notára; protestácia rovnako ako indosovanie zmenky

pritom nie je v rozpore so ZZŠ – každý majiteľ zmenky ju môže protestovať pre neplatenie.

Logickým dôvodom protestovania zmeniek zrejme bolo to, aby všetkým neskorším majiteľom zostali zachované práva z nich voči predchádzajúcim indosantom a vystaviteľovi, teda nie len voči akceptantovi, teda uvedenému štátnemu podniku. Včas protestovaná zmenka pre jej právne zabezpečenie evidentne predstavuje vyššiu hodnotu; obžalovaný chcel totiž zmenky predať a uvedené kroky zvyšovali pravdepodobnosť nájdenia kupca.

V podstate len marginálne je potrebné dodať, že zmenky boli protestované zrejme